

Handläggare
Andreas Evestedt
Telefon: 0850812230

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
26 november 2020

Uppdrag att kartlägga ökad förekomst av kanyler i stadsmiljön samt plan för åtgärder

Redovisning av uppdrag från stadsdelsnämnden

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens kartläggning och föreslagna åtgärder angående den ökade förekomsten av sprutor och kanyler i stadsmiljön.

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen har under året uppmärksammat en ökad förekomst av använda sprutor och kanyler runt om i stadsmiljön. Entreprenören som renhåller stadsdelsområdets parker och lekplatser rapporterar om en tydlig ökning gällande antalet fynd av sprutor och kanyler vid såväl lekplatser som i den övriga parkmiljön. Ett antal lekplatser och parker utmärker sig särskilt.

Pedagoger vid några förskolor inom stadsdelsområdet lyfter en märkbar ökning av problem med sprutor och kanyler på berörda förskolegårdar. Personalen ser en tydlig ökning av problemet under sensommaren och hösten.

För de berörda parker och lekplatser där stadsdelsförvaltningen ansvarar för renhållningen har utökad renhållning beställts av renhållningsentreprenören. Renhållningsinsatserna har vid vissa platser styrts om i tid på dygnet för att den ska utföras tidigt på morgonen innan barn och andra besökare hinner anlända till de berörda platserna.

Gällande problemen som lyfts inom förskolan tar förvaltningen nu förnyad kontakt med hyresvärden SISAB för att tillsammans gå igenom de önskemål som lyfts från personalen vid de berörda förskolorna.

Genom Beroendecentrum Stockholm inom Region Stockholms regi genomförs sprututbyte vid Maria sjukhus på Södermalm. Förvaltningen anser det vara problematiskt att använda sprutor och

kanyler inte är ett krav att återlämna i samband med att nya lämnas ut inom sprututbytet. Förvaltningen ser en tydlig förmodad koppling mellan ökningen av antalet kanyler i stadsmiljön och uppstarten av sprututbytet inom stadsdelsområdet. Förvaltningen kommer att ha en fortsatt dialog med företrädare för sprututbytet vid Beroendecentrum Stockholm i syfte att minska antalet sprutor och kanyler som hamnar i stadsmiljön.

Bakgrund

Vid informationsmötet med Södermalms stadsdelsnämnd den 15 oktober 2020 informerades stadsdelsnämnden om att stadsdelsförvaltningen ser en ökad förekomst av kanyler och sprutor runt om i stadsmiljön inom Södermalms stadsdelsområde. Mot bakgrund av denna information gav nämnden förvaltningen i uppdrag att kartlägga situationen ytterligare, ta fram förslag på åtgärder samt återkomma till nämnden i ärendet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 16 november 2020 och i rådet för funktionshindersfrågor den 17 november 2020.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen har den senaste tiden uppmärksammat en ökad förekomst av använda sprutor och kanyler runt om i stadsmiljön.

Renhållningsarbetet

Entreprenören som renhåller stadsdelsområdets parker och lekplatser rapporterar om en tydlig ökning gällande antalet sprutor och kanyler som påträffas runt om i stadsmiljön. Renhållningsentreprenören uppskattar att antalet sprutor och kanyler har fördubblats jämfört med tidigare år.

Ett antal lekplatser och parker utmärker sig särskilt. De platser med problem som renhållningsentreprenören särskilt lyfter fram är Pålsparken (delen väster om etablissemangen ”Lasse i Parken”), Bryggartäppan, Johan Helmich Romans park, Bergsgruvan, Jakob Mommas park, kvarteret Skjutsgossen, Björns trädgård, Axel Landquists park, Stigbergsparken, Tullhagen, Drakenbergsparken intill trappan mot Långholmsgatan samt vid Hornstulls Strand.

Renhållningsentreprenören lyfter även fram att alla tillstängda utrymmen utan fri insyn är ett återkommande problem i lekplatser

och parker. Lekhus nämns särskilt där renhållningsarbetarna regelbundet behöver sanera lekutrymmena från sprutor, kanyler och avföring. Utöver de platser som nämns ovan har även Ivar Los park haft dessa problem under året.

Renhållningsentreprenören framför även att det finns platser där gängbildning av missbrukare skapar en arbetsmiljömässig otrygghet som hindrar renhållningsarbetarna från att kunna utföra arbetet. För närvarande rapporteras ett område vid Pålsparken vara en sådan plats där renhållningsarbetet idag inte alltid kan utföras som planerat.

Förskolan

Pedagoger vid några förskolor inom stadsdelsområdet lyfter en märkbar ökning av problem med sprutor och kanyler på berörda förskolegårdar. Det gäller främst förskolan på Timmermansgatan 46. Personalen på förskolan vittnar om både gömda och slängda kanyler inne på gården. Personalen ser en tydlig ökning av problemet under sensommaren och hösten. Obehöriga personer påträffas regelbundet på gården i samband med öppning av verksamheten klockan 06:00 på vardagarna.

Alla förskolor i stadsdelen har i sin barnskydds rond en rutin för tillsyn av gården och på de namngivna förskolorna utför i dagsläget förskolans personal en extra renhållning i samband med öppning av förskolan innan barnen anländer. Eventuella sprutor och kanyler omhändertas i avsedda behållare för stickande föremål.

Förvaltningen har en diskussion med SISAB om den dagliga städningen istället kan utföras av hyresvärderna och om möjligheten att förbättra belysningen på gården. Förvaltningen ser även över möjligheten att ge stöd av väktare.

Utöver förskolan på Timmermansgatan lyfts även förskolan på Bastugatan 52 samt förskolan Skeppet vid Stora Blecktorns parken där liknande problem finns.

Skola

I samband med det lokala brottsförebyggande rådet Söderandans styrgruppsmöte den 23 oktober lyftes problematiken kring ökningen av sprutor och kanyler i stadsmiljön. Vid mötet bekräftade representanter från bland annat Högalidsskolan en regelbunden förekomst av bland annat sprutor och kanyler kring skolområdet.

Förvaltningen har även varit i kontakt med ledningen för Södermalmsskolan som beskriver en tydlig förekomst av missbrukare och kanyler kring skolområdet.

Sprututbyte

Genom Beroendecentrum Stockholm inom Region Stockholms regi utförs sprututbyte för missbrukare vid mottagningar på Södermalm och Kungsholmen. Många rapporter om problem med sprutor och kanyler i stadsmiljön berör Mariakvarteret och området kring Maria sjukhus där sprututbytet på Södermalm utförs. Stadsdelsförvaltningens trygghets- och säkerhetssamordnare har stämt av ökningen av oönskade sprutor och kanyler inom stadsdelsområdet med företrädare för Beroendecentrum Stockholm.

Idag är det cirka 70-110 klienter om dagen som hämtar sprutor både på Kungsholmen och Södermalm. Mottagningen på Kungsholmen har flest besökare. Mottagningen har öppet måndag till fredag mellan klockan 10-16. På onsdagar är sprututbytet endast öppet för kvinnor. Verksamhetens huvudsakliga målsättning är att minska smittspridning. Verksamheten lyfter att ju fler som kommer till sprututbytet, desto färre riskerar att bli smittade av hepatit C och andra sjukdomar relaterade till narkotikainjicering.

Verksamheten för sprututbytet meddelar att de samarbetar med brukarföreningen som gör plockstädning av kanyler och sprutor, främst i området kring Maria sjukhus. Verksamheten kommunicerar även med personer som injicerar narkotika för att försöka få dem att ta större ansvar för att ta reda på kanylerna efter att de injicerat narkotikan. Verksamheten har även tagit kontakt med Stadsmissionen som även de hjälper till med städinsatser och kommunikation med personer som injicerar narkotika. Även personal på sprututbytet försöker påverka personerna som injicerar narkotika att bli bättre på att ta reda på kanylerna efter användning.

Inriktningen för Beroendecentrum Stockholm är att besökarna ska lämna in lika många sprutor och kanyler som de hämtar ut. Men verksamheten nekar inte personer att hämta ut nya även om använda sprutor och kanyler samtidigt inte kan lämnas in. Detta då smittskyddet är högt prioriterat enligt företrädaren på Beroendecentrum Stockholm.

Vid utlämnande av sprutor och kanyler påpekar personalen alltid att de behöver lämna tillbaka de använda kanylerna. Verksamhetsföreträdaren beskriver dock att det är svårt för missbrukarna att ha koll på kanylerna i samband med injiceringen. Det händer även att polisen beslagtar sprutor och kanyler eller att missbrukare blir bestulna på dessa.

Verksamheten delar förvaltningens uppfattning att det är problematiskt med att sprutor och kanyler som lämnas kvar i stadsmiljön medför en risk för allmänheten att drabbas av smitta. Men företrädaren för Beroendecentrum Stockholm menar att sannolikheten för att det ska ske är liten och att sådana fall inte finns rapporterade i Sverige.

Lokalpolisområde Södermalm

Frågan kring sprutor och kanyler i stadsmiljön har även stämts av med kommunpolisen. Polisen meddelar att själva förekomsten av sprutor och kanyler är svårt för dem att ha koll på men att de får till sig av boende och personal inom förskola och skola att de dagligen påträffar kanyler. Utifrån ordning och säkerhet har polisen behövt lägga mer resurser i området som en följd av sprututbytet. Polisen bedömer att ordningsläget har blivit påtagligt försämrat i området på grund av sprututbytet. Polisen har inte fått in någon anmälan om att någon har stuckit sig på kanyler.

Synpunkter och förslag

För de berörda parker och lekplatser där stadsdelsförvaltningen ansvarar för renhållningen har utökad renhållning beställts av renhållningsentreprenören. Renhållningsinsatserna har vid vissa platser styrts om i tid på dygnet för att den ska utföras tidigt på morgonen innan barn och andra besökare hinner anlända till de berörda platserna. Vad gäller renhållningsarbetarnas upplevda otrygghet att utföra arbetet vid särskilda platser, för förvaltningen en dialog med entreprenören angående hur väktarstöd kan lösas i samband med insatser vid berörda platser. Gällande att förbättra insynen i bland annat lekhus arbetar förvaltningen med att bland annat öppna upp plank som försvårar insynen. Detta pågår exempelvis just nu gällande grinden in till Ivar Los park.

Gällande problemen som lyfts inom förskolan tar förvaltningen nu förnyad kontakt med hyresvärderna SISAB för att se över åtgärder för att trygga miljön. Förvaltningen ser över vilka möjligheter som finns för väktarstöd i samband med öppning och stängning av de berörda förskolorna.

Förvaltningen anser det vara problematiskt att använda sprutor och kanyler inte är ett krav att återlämna i samband med att nya lämnas ut inom sprututbytet. Förvaltningen ser en tydlig förmodad koppling mellan ökningen av antalet kanyler i stadsmiljön och uppstarten av sprututbytet inom stadsdelsområdet. Förvaltningen kommer att ha en fortsatt dialog med företrädare för sprututbytet i syfte att minska antalet sprutor och kanyler som hamnar i stadsmiljön.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen gör bedömningen att ärendet berör kvinnor och män lika mycket varför någon ytterligare jämställdhetsanalys inte gjorts.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör
Ann-Christine Jenvén

Andreas Evestedt
Avdelningschef
Andreas Evestedt

Södermalms stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stadsmiljö

Medborgarplatsen 25
Box 4270
102 66 Stockholm
Växel 08-508-12-000
Fax
soder@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2020-11-11
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2020-11-11